

ROTTERDAMSCHÉ COURANT.

VRIJDAG 14 DECEMBER.

Buitenland.

LONDEN den 12 december.

Het Hof is gisteren naar Osborne op het eiland Wight afgereis, maar de Prins van Wallis is op het kasteel van Windsor achtergebleven.

Gisteren was het Parlement *pro forma* vergaderd, om de voorlezing van het besluit der Koningin in Rade aan te hooren, bij hetwelk de Zitting tot dingsdag den 31 januarij wordt gepronogeed, om alsdan tot behandeling van zaken te vergaderen.

Dienzelfden dag is aan het bureau van buitenlandsche zaken een Kabinetraad en heden eene zamenkomst van Kabinetministers aan het bureau van oorlog gehouden.

Sommigen spreken van de mogelijkheid eener wijziging in het Kabinet, door welke lord J. Russell op nieuw aan het bewind komen zou. Zoo lang lord Palmerston alle gedachten aan den vrede ver van zich afwierp was zulks onmogelijk, maar is het waar dat hij thans niet meer zoo afkeerig daarvan is, dan zou het hoofdbezwaar tegen de wederoptrading van lord Russell daardoor vervallen zijn. De markies van Lansdowne, de Nestor der Whig-partij, wendt, zegt men, pogingen tot deze verzoening der partijen aan.

De admiraal van de blaauwe vlag Thomas is, ten gevolge van het overlijden des admiraals Carthew, op pensioen gesteld.

Gisteren werd door de kiezers van Southwark sir C. Napier een ereplaats aangeboden, aan welken de oud-admiraal eene redevoering hield, waarin hij al zijne grieven tegen sir J. Graham herhaalde en zich verbond het Kabinet van lord Palmerston zoo veel in hem was te ondersteunen.

In eene door den *Morning Chronicle* medegedeelde dépêche uit Berlijn wordt gezegd dat te Petersburg de grootste bedrijvigheid in de voorbereidingen tot verdediging der kusten van de Oostzee heerschte. De winter stelde de Regering in staat duizende handwerkslieden, die anders zonder werk geweest zouden zijn, op die wijze arbeid en brood te verschaffen. In het opperbevel over de Russische vloot waren groote veranderingen op 'till. De schaarschheid der invoeren was zoo groot dat eene lading zout, die de waakzaamheid der kruisers van de geallieerde schepen ontsnap was, tot acht zilveren roebels per quintaal verkocht was.

Na vrij langdurige afwezigheid trad mevrouw Jenny Lind-Goldschmidt eergisteren avond wederom in Exeterhall alhier voor een talrijk en uitgelezen publiek op, en werd, bij hare medewerking in de uitvoering van het oratorium *de Schepping*, herhaaldelijk met geestdrift toegejuicht. Hare gestalte is sedert haar laatste bezoek aan Engeland eenigzins slanker en haar uitzigt ernstiger geworden, maar hare heerlijke stem heeft niets verloren.

De hoofdinhoud der boodschap van den president Pierce aan het Congres der Vereenigde Staten is hier bekend. Hij zegt daarin onder anderen dat het geschil met Engeland nog niet verëffend is, hoewel, ten gevolge der ontvangene verklaringen ten opzichte der vermeerdering van het Engelsch eskader in de Antilles, hoop op eene vreedzame schikking bestond, en hij overigens op het gezond verstand der Engelsche Natie rekende. Voorts wordt aan de verschillende Staten eene verbetering der militaire organisatie aangevraagd; worden de ondernemingen der vrijbuiters afgekeurd en met straf bedreigd, en wordt de vereffening van het geschil met Griekenland aangekondigd. Met betrekking tot de aangevangen onderhandelingen over den Sondol zegt de President dat hij dit stelsel van afpersing op den grooten weg van den Oceaan naar de Oorzee afkeurt.

De *Morning Post* bevestigt het gerucht dat Kers bezwiken is. Door den heerscheden hongersnood gedwongen heeft de generaal Williams een parlementair naar het kamp van den Russischen generaal Muravjoff gezonden, met het aanbod om te kapitulieren. De generaal Kmetz en een ander officier hadden zich een weg door de Russische voorposten weten te banen.

PARIS den 12 december.

Het gerucht wil dat, bijaldien de Keizerin een zoon ter wereld brengt, deze den titel van Koning van Algerië ontvangen zal.

Te Marseille zijn door de stoomboot *Gange* berichten uit Konstantinopel tot 3 dezes overgebracht, alwaar het Engelsch eskader aangekomen en de Engelsche kavalerie, alsmede die van het Engelsch Turkach contingent, uit de Krim teruggekeerd was. Het eskader van den schout bij nacht Stewart zou den 4 dezer naar Smyrna vertrekken en in de wateren van Griekenland en Italië gaan stationeren. De krijgsoperaties in de Krim zijn den 30 november gestaakt. De vernieling van het zuidelijk Sebastopol door de Geallieerden werd voortgezet, terwijl de Russen hunne troepen zoo veel mogelijk van de verdedigingslijnen terug trokken en die te Bakchisarai en Simferopol vereenigden. Aan de Belbok was het leger der geallieerden verminderd. Te Kertch, Kinburn en Eupatoria bleef het rustig. De gezondheidstoestand des legers was uitstekend. Bij het Engelsch leger wordt het verhooren van verlofthans hooger moeilijk gemaakt. Nog wordt uit Konstantinopel gemeld dat de burggraaf van Kerkhove, minister-resident der Porte te Brussel, tot commandeur der orde van de Medjidie benoemd is.

Uit Egypte gaan de berichten tot 23 laatst. De commissie voor de doorgraving der landengte van Suez, bij welke de heer F. W. Corrad tot voorzitter benoemd is, was den onderkoning Saff pacha voorgesteld, en de voorbereidende werkzaamheden tot deze grootsche onderneming waren nagenoeg voltooid.

Per telegraaf heeft men hier tijding dat de Koning van Sardinië gisteren in die hoofdstad is teruggekeerd.

KEULEN den 12 december.

Uit Frankfort aan den Main wordt den 9 dezer het volgende geschreven: „Heden morgen had, in tegenwoordigheid van eene verbazend groote menigte, die nogtans eerbiedig ruimte maakte, de ter aarde bestelling van het oudste lid en hoofd van het huis Rothschild, Anselm Mayer, vrijheer von Rothschild, naar het oud-Israëlitisch ceremonieel plaats. Uit alle standen der maatschappij waren vrienden en vereerders des overledenen in het sterfhuys zaamgestroomd: consuls, bankiers, kooplieden, fabrikanten, onderwijzers, burgers, cliënten of bewelddigden. Zij verzamelden zich of in de pronkzalen, waar al de meubelen met witte kleederen overdekt waren of toefden nog voor de laatste maal in het kleine vertrek, waar de zeer eenvoudige eikenhouten doodkist het lijk omsloot. De insgelijks eenvoudige lijkoets werd eerst door de bloedverwanten; daarna door eene ontelbare menigte rouwdragers van alle standen en kerkgenootschappen gevolgd. De lijkoets ontbeerde alle uiterlijke praal. Het rijtuig des overledenen en zijne dienaren waren in rouwkleederen gehuld. Ruim honderd eigene rijtuigen, waaronder de staatsiekoetsen des regerenden burgmeesters en van het corps diplomatiek, besloten den trein.”

Een te Frankfort uitkomend tijdschrift wijdt het volgende artikel aan den ontslapene:

„Den 6 dezer, des avonds, stierf binnen onze muren een man van eer in den volsten zin des woords, de vrijheer Anselm Mayer von Rothschild, hoofd van het wereldberoemd huis van dien naam. Hij werd den 12 juni 1773 hier te Frankfort, in het huis zijner familie in de Jodenstraat, geboren, en was de oudste der vijf broeders, van welke de jongste, de heer James von Rothschild, te Parijs woont. Zijn echtheden ging hem in juni 1848 naar een beter leven voor. De dood van dezen waardigen man wordt in de gansche stad algemeen diep betreurd, want hij was een man bij wien het hart op de rechte plaats zat, een edel karakter, rondborstig en vrijmoedig jegens hooggeplaatsten, toegevend en vriendelijk jegens iedereen, steeds tot helpen bereid, waar de nood het eischte. Hij had, wel is waar, het geld en het bezit daarvan lief, want hij had van den ondersten trap af gediend, en wist de waarde der rijkdommen te schatten, die hij in de kommervolle dagen zijner jeugd mede had helpen verdienen, maar hij wist die ook beoorlijk aan te wenden en was op de ruimste schaal milddadig. Bij groote strengeloosheid legde hij in godsdienstzaken groote menschenliefde jegens andedenkenden aan den dag. Kunsten en wetenschappen ondersteunde hij rijklijk en van heeler harte. Hij kon geene hongeriijnden zien, en het is bekend hoe hij dagelijks in persoon, met volle handen, zijne giften onder de talrijke armen uitdeelde, die hem aan zijne deur opwachten, en geen van welke ledig wegging. „Dat zijn mijne hofbeambten, plagt hij dikwijls schertsende te zeggen, die mij dagelijks bij het in- en uitgaan mijner woning opwachten.” Iedereen kende hem hier en hij kende ook aller omstandigheden. Hij was een man van geest en scherp verstand. Bij zijn graf treuren honderde stille armen, aan welke hij in het verborgene rijke giften wijdde.

De overledene was, om dit hier nog kortelijk bij te voegen, Koninklijk Beijersche consul in deze vrijstad, grootkruis der Spaansche orde van Isabella de Katholieke, commandeur der Belgische Leopoldsorde, der Groot-hertogelijk Hessische Ludwigsorde, der Keur-Hessische Wilhelmsorde en der Napelsche orde van St. George, en ridder der Napelsche orde van St. Ferdinand, der Beijersche orde van verdiensten en van den Nederlandschen Leeuw.”

Aan de Pruisische Wetgevende Kamers wordt eerlang een wetsontwerp voorgelegd, dat maatregelen tot beteugeling van ongeoorloofde winsten uit de bergwerken zal inhouden.

Uit Berlijn wordt aan de *Düsseldorfer Zeitung* het volgende geschreven: „De onophoudelijk in de dagbladen levendig gehouden geruchten van vrede vinden over het geheel hunne voldoende oplossing in de algemeene gevoelde behoefte aan dit gewenscht doel. Wat men wenscht dat hoopt men, en de door het jaargetijde geboden stilstand der vijandelijkheden geeft aan deze hoop eene wijdere speelruimte dan zij anders uit den aard der zaken hebben zou. Buiten twijfel is het echter dat de Fransche dagbladen, ten deele opzettelijk, deze allen grond ontberende geruchten, nu eens in meer dan in minder vlijenig vorm, te ruggeven, om de gemoederen gerust te stellen, die, onder den druk der heerschede duurt, bij de gedachte aan eene onbepaalde voortdoring van den oorlogstoestand, in eene zeer gedrukte stemming beginnen te geraken. Als de *Constitutionnel* nogtans volhardend van eene bemiddelende werkzaamheid van Pruisen spreekt, dan moeten wij dit even volhardend tegenspreken. Voorzeker is Pruisen ten volle bereid zijne medewerking tot eene

vreedzame schikking voor het geval te verleenen dat het door eene der oorlogvoerende partijen daartoe aangezoekt wierd. Maar tot eene onmiddellijke inmenging heeft Pruisen geene aanleiding, en ten opzichte der bewering van genoemd blad dat Pruisen in het toekomstig voorjaar in het beslissend alternatief gesteld zal worden om zich of voor Rusland of voor de Westersche Mogendheden te verklaren, mag hierop gewezen worden dat Pruisen sterk genoeg is om bij alle mogelijke gebeurtenissen, ook in het geval eener verplaatsing van het oorlogstooneel, zijne onzijdigheid en de onschendbaarheid van zijn grondgebied, in iedere richting, te doen eerbiedigen.”

Graaf Armin had, naar uit Weenen gemeld wordt, den 7 dezer een langdurig onderhoud met graaf Buol, en zou hem eene den vorigen dag uit Berlijn ontvangene dépêche hebben medegedeeld. Men zeide dat Oostenrijks pogingen om Pruisen voor de voorstellen te winnen, welke de Bondsvergadering zullen worden voorgelegd, tot hertoe het gewenscht gevolg niet gehad hebben. Ook werd verzekerd hoe de Russische gezant, vorst Gortschakoff, onlangs op nieuw den Oostenrijkschen Minister verklaard heeft dat Rusland onder geen beding een voorstel aan zal nemen, hetwelk met zijne waardigheid als Europeesche groote Mogendheid in strijd is.

Men schrijft uit Helsingfors dat de machines der 10 Russische schroef-kanonnerbooten en van de grootere oorlogsstoomboot, welke den 14 november in die haven, voor Sweaborg, ten anker gekomen zijn, alle in de werkplaatsen nabij Petersburg zijn vervaardigd.

(Per Telegraaf.)

PARIS den 12 december.

De *Monteur* deelt mede, dat van den maarschalk Pelissier berigt is ontvangen van 8 dezer, houdende dat op genoemden dag de Russen met ongeveer 3000 man, waarvan 500 man kavalerie, een aanval hebben gedaan tegen Baga, Orkowska en Skazka, doch genoodzaakt waren af te trekken, na gedurende een uur aan een hevig gevecht van de geallieerden blootgesteld te zijn geweest, hetwelk den aanvallers verscheidene dooden en gekwetsten kostte, terwijl 30 kanonnen, waaronder twee officieren, als krijgsgevangenen den Franschen in handen vielen. Het verlies der geallieerden wordt gezegd onbeduidend te zijn.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 12 december.

Bij Koninklijk besluit is goedgekeurd de aanleg, ten koste van de gemeenten Steenwijk, Steenwijkerwold en Vledder, van een kunstweg van verbrijzde keijlen, leidende van de zoogenaamde Wipbrug, nabij Steenwijk, langs de Bult, door de buurtschappen Nijenslijk, Moerhove, de kolonie Frederiksoord, tot aan de kerk te Vledder, over eene lengte van 992 el, en concessie tot toelating verleend overeenkomstig het daarbij vastgestelde tarief.

Staten-Generaal.

TWEDE KAMER. — Zitting van woensdag 12 december.

Is ingekomen eene missive van den Minister van Koloniën, ten geleide van staten, wegens de levering van katoenen goederen, door de Maatschappij van Welddigheid aan het Departement van Koloniën, ingevolge toezegging, gisteren avond door den Minister gedaan. — Drukken en roondeelen.

Voorts is ingekomen eene nadere missive van de heeren *Eshwien en Comp.*, betrekkelijk de aanbesteding van daitenplaatjes. — Verzonden naar de commissie van verzoekschriften.

De Voorzitter deelt mede, dat door den heer van Hoëvell gisteren avond een voorstel is ingezonden tot het houden van eene enquête, wegens aanbesteding van koperen plaatjes. — De heer Mackay dringt aan op eene spoedige behandeling van dit voorstel in de afdeelingen en ook op spoed bij het geven van het antwoord door den voorsteller op de aanmerkingen, die deswege in de afdeelingen mogten worden gemaakt. — De Voorzitter zegt, dat hij nog heden de centrale sectien zal bijeenroepen.

Aan de orde is de voortzetting van de algemeene discussie over hoofdstuk XI (*Departement van Koloniën*) der Staatsbegroting voor 1856.

De heer Elout drukt aan den Minister, vóór zijn vertrek naar Indië, wel op het hart, om ook op de zedelijkheid, de welvaart, vrijheid en godsdienstzinn der Indische bevolking naauw te letten; hij wenscht de verzekering van den Minister, dat het ook zijne bedoeling is, om het reglement van Ned. Indië in dien zin te doen uitvoeren, dat hij, met de zorg voor rust en orde, ook bovenal het zedelijke en godsdienstige belang der bevolking in Indië, zooveel in hem is, zal trachten te bevorderen. Hij vestigt de aandacht des Ministers er op, hoe de strijd over godsdienst en waarheid is een strijd van den dag, en hoe aan de verknodiging van het Evangelie in Indië vooral behoefte is, tegenover het afgeloof van het Mohammedanisme. Hij vraagt ten slotte, hoe het gesteld is met de bijzondere nijverheid en den ondernemingsgeest op Java. — De heer Groen van Prinsterer herinnert aan de met overgrote meerderheid aangenomen motie van 29 november, houdende: „De Kamer, van oordeel dat, ook

met het doel om de emancipatie der slaven voor te bereiden en te bespoedigen, onverwijlde verbetering der reglementen wenschelijk is, gaat over tot de orde van den dag." Die motie was de bevestiging van het eenstemmig besluit der Kamer van 3 maart jongstl., waarbij de spoedige herziening en verbetering der reglementen nopens de slaven noodzakelijk wordt geacht. Nu vraagt hij, wat het gevolg van die beide besluiten moet zijn en of het enkel onbepaald uitstel zal wezen. Hij treedt daarop in eenige beschouwingen over het rapport der Staatscommissie ter zake van de afschaffing der slavernij en wijst aan hoe bijna de geheele Kamer met den Minister van Kolonien tegenover dat rapport en tegelijk tegenover den afgevaardigde uit Amsterdam, den heer *Baud*, staat; hij zou er prijs op stellen dat men ten deze nog vóór het vertrek van den Gouverneur-Generaal tot een vergelijk kon komen en dat de heer *Baud* zich aan de zijde der meerderheid schaarde. De slotsom van zijn betoog is, dat het wenschelijk is dat deze zaak zonder uitstel tot stand komt; zulks is zoowel in het belang der Kamer als in dat van den Minister, van den Minister omdat men hem anders ligtelijk van zwakheid zal blijven beschuldigen, van de Kamer omdat als dergelijke besluiten zonder gevolg blijven alsdan de waardigheid der Kamer op het spel komt en de zedelijke invloed der Kamer geknakt wordt. — De heer *Baud* antwoordt hierop en doet daarbij uitkomen dat de heer *Groen van Prinsterer* den 29 november ll. al zeer weinig met het rapport der Staatscommissie bekend scheen in betrekking tot de bestrijding der commissie van het voorstellen van interimaire maatregelen. — De heer *Groen van Prinsterer* voert hierop bij vernieuwing het woord en vraagt ten slotte aan den Minister, of het uitstel tot herziening der slaven reglementen wenschelijk is voor de slaven, voor den Minister en voor de Kamer. — De heer *van Deijne* spreekt ook nog ter gunste van de wenschelijkheid der herziening van de slaven-reglementen. De Minister van Kolonien beantwoordt de verschillende sprekers. Hij kan niet denken dat de heer *Elout* bedoeld heeft, dat hij thans verklaringen zal afleggen die hem later in zijne aanstaande betrekking zouden binden; vóór de aanvaarding dezer betrekking legt hij den ambtseid af, en daarin moet genoegzame waarborg gevonden worden. Hij is evenwel bereid inlichtingen te geven, en daarbij verklaart hij, dat de billijkheid, zedelijkheid en godsdienszin steeds door hem gewaardeerd zijn; het zal zijn streven zijn om ook in dien zin het vertrouwen, dat hij genoot, waardig te blijven; intusschen wijst hij ten aanzien van die punten op de artt. 121 en het slot van art. 124 van het Indisch regerings-reglement. Maar hij doet bovendien opmerken, dat men niet uit het oog moet verliezen dat men in Indië met eene overgrootte bevolking te doen heeft, die niet het Christendom belijdt; hij is het eens, dat het Islamismus niet moet worden versterkt, maar er mag ook niets gedaan worden om de opvoeding en het onderwijs van den Mohammedaan te belemmeren. Iets anders is het met het Heidendom op de westkust van Sumatra en de Battalanden; daar wordt reeds het zendelingswerk met vrucht volbragt. De bijzondere nijverheid is in de laatste jaren veel uitgebreid. Z. Exc. zal den heer *Groen* niet volgen in de ontwikkeling zijner denkbeelden nopens den toestand der slavernij in Westindië; maar op de vraag, wat het gevolg zal zijn van de motie van orde van 29 november ll., antwoordt hij, dat dat besluit niet zal worden veronachtzaamd; de zaak maakt op dit oogenblik een onderwerp van raadpleging van het geheele Kabinet uit; de Kamer moet niet uit het oog verliezen de veelvuldige bezigheden die de begroting hem opleveren; na dat tijdstip en tot aan den dag zijner aftreding zal hij er zich veel aan laten gelegen liggen.

Nu de Minister toch aan het woord is, moet hij terugkomen op hetgeen in de zitting van 29 november ll. verhandeld is over de plantage *Catharina Sophia* en het deswege gesprokene door den heer *Hoffman*, met betrekking tot het commissieloon van een Rotterdamsch handelshuis. De Minister was dien dag niet voorbereid op de vragen van den heer *Hoffman*; hij wist alleen, dat het commissieloon thans 2 % bedroeg. Wat nu door den heer *Hoffman* is medegedeeld, deed hem in de onzekerheid verkeren, wat vroeger genoten werd. Thans komt het hem billijk en plichtmatig voor, aan den heer *Hoffman* te verzekeren, dat wat hij bedoelt eene vergissing is. Bij nader onderzoek is hem gebleken, dat vóór 1852 en bijzonder gedurende het tijdperk dat de Surinaamsche suiker aan dat Rotterdamsch handelshuis werd geconsigneerd, dat sedert 1849 met de realisatie belast was, niet meer dan 2 % is betaald. De Minister vermeent ook den heer *Hoffman* op het spoor der vergissing te kunnen brengen. In de stukken, die de heer *Hoffman* destijds onder de oogen heeft gehad, was wel een cijfer van 5 % vermeld, maar dit betrof slechts de *rente*-berekening van uitgeschoten gelden door dat Rotterdamsch huis en geen zins commissiepenningen. De heer *van Hoëvell* verklaart steeds de beginselen van den Minister van Kolonien te hebben bestreden en zal tegen de begroting stemmen, omdat daarop uitgaven voorkomen die er niet op behooren, als: het depôt te Harderwijk en de school te Delft. — De heer *Baud* verklaart gaarne den heer *Groen* de hand van verzoening te willen reiken. — De heer *Hoffman* zegt den Minister dank voor de gegeven inlichtingen, maar voegt er bij, dat hij van zich afwerpt de zijdelingsche insinuaties als had hij eenige blaam op iemand willen werpen. — De heer *van Lynden* doet opmerken, dat de Minister in maart ll. eene belofte ter zake der slavernij heeft gedaan, welke voor zijne aftreding niet vervuld is, hetwelk hem vooral leed doet voor de 40,000 slaven, wier lot van de vervulling der belofte afhangt. — De heer *Groen van Prinsterer* verklaart ook zijnerzijds de hand van verzoening aan den heer *Baud* toe te reiken. De algemeene beraadslagingen worden daarna gesloten, al de artikelen van het hoofdstuk worden achtereenvolgens aangenomen. Daarna wordt het geheele hoofdstuk in stemming gebragt en aangenomen met 44 tegen 14 stemmen; tegen stemmen de heeren *van der Veen*, *Dullert*, *Jaspers*, *Hoynck van Papendrecht*, *L. D. Storm*, *de Poorser*, *Strens*, *Reinders*, *Westerhoff*, *van der Linden*, *van Hoëvell*, *van Bosse*, *Blauwot ten Cate* en *Zijker*. Hoofdstuk XII (*onvoorziene uitgaven*) wordt daarna zonder beraadslaging aangenomen met 57 tegen 1 stem. Hiermede zijn al de hoofdstukken der begroting van uitgaven afgehandeld en aangenomen.

De Vergadering neemt daarop achtereenvolgens aan de volgende ontwerpen van wet: 1°, tot vaststelling der begroting voor de Algemeene Landsdrukkerij, met algemeene stemmen. 2°, verklarende het algemeen nut van den aanleg van een rijweg van Ude naar Overlangel (Noordbrabant), met algemeene stemmen. 3°, houdende bekrachtiging van provinciale belastingen in Noordbrabant, Gelderland, Zuidholland, Noordholland, Zeeland en Vriesland, Overijssel, Groningen en Drenthe, met algemeene stemmen. 4°, tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegroting voor 1855 (subsidie aan de Maatschappij van Weldadigheid) met 52 tegen 6 stemmen; tegen stemmen de heeren *Reinders*, *van der Linden*, *Thorbecke*, *Zijker*, *van der Veen* en *Storm*. — De heer *van Akerlaken* vraagt of de subsidie voldoende zal zijn. — De Minister van Binnenlandsche Zaken meent ja, tot dat eene definitieve beslissing kan worden genomen. Eh 5°, betreffende de aanmoediging van den invoer van granen en andere levensmiddelen, met algemeene stemmen, nadat op voorstel van den heer *Thorbecke* in de artt. 1 en 4 de woorden „en van aardappelen” zijn ingevoegd, waardoor ook aardappelmeel in de vrijstelling zal deelen. De commissie tot de verzoekschriften brengt nog verslagen uit op adressen, die in verband staan met de wetten op het gedistilleerd en de bieren en azijnen. Daarna wordt de vergadering gescheiden tot morgen ochtend ten 11 ure.

— Het voorstel van den heer *van Hoëvell*, tot het houden eener enquête omtrent de aanbesteding der levering van muntplaatjes voor de koperen pasmunt voor Nederlandsch Indië, in de zitting van gisteren avond ingediend, luidt als volgt: De ondergeteekende heeft de eer, naar aanleiding van art. 117 van het reglement van orde, het navolgende voorstel aan de beslissing van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te onderwerpen. De Kamer besluit tot het benoemen van eene commissie, welke belast zal zijn met het onderzoek der volgende punten: 1°, hebben er, vóór of bij de aanbesteding der leverantie van plaatjes tot vervaardiging van koperen munt voor Nederlandsch Indië, feiten plaats gehad, of zijn er verzuimen gepleegd, die leiden moesten tot wering of tot beperking van de vrije mededinging, of die ongelijkheid van toestand tusschen de mededingers te weeg brengen moesten? 2°, is er, na de aanbesteding, in strijd met hare voorwaarden gehandeld? 3°, is door de aanbesteding, zoo als die heeft plaats gehad, en door de gunning aan de heeren *P. van Vlissingen en Co.*, aan den Staat schade toegebracht? 4°, zijn aan de aannemers grootere of andere voordeelen toegekend of verleend dan in het bestek van voorwaarden van aanbesteding waren uitgelooft? Zoo ja, is daardoor de Staat benadeeld? En de daarbij behoorende memorie van toelichting dus: Een voorstel tot enquête betreffende hetgeen vóór, gedurende en na de aanbesteding van de leverantie van plaatjes tot vervaardiging van de koperen munt voor Nederlandsch Indië is voorgevallen, werd door twee leden der Kamer gedaan in de zitting van 11 december ll. — De Minister van Staat heeft de zitting van 11 december ll. beweegredenen tot die intrekking bestonden hierin, dat uit de aangenomen motie van orde genoegzaam gebleken zou zijn, dat de Kamer geen nader onderzoek in deze aangelegenheid verlangde. Daar echter, volgens de meening van den ondergeteekende, geene gevolgtrekking hoegenaamd uit deze motie is op te maken, dan alleen dat men de discussien bij die gelegenheid daarover wilde sluiten, heeft hij de eer aan de Kamer voor te stellen om eene commissie van onderzoek te benoemen, ten einde de verschillende feiten, die en in de ingekomen adressen en in de discussien ter sprake zijn gebragt, nader te onderzoeken. De discussien in de Kamer hebben tot dusverre niet tot eene bepaalde uitkomst geleid. De aangevoerde feiten zijn besproken, maar een oordeel over hunnen samenhang en hunne beteekenis is niet geveld. Ondertusschen is zulk een oordeel, vooral in den tegenwoordigen stand der quaestie, volstrekt noodzakelijk, niet alleen in het belang der Ministers, maar ook in het belang der Kamer, die geroepen is om te waken, dat eene aangelegenheid van zulk een gewigt voor de belangen van den Staat niet in een nevel van geheimzinnigheid blijve gehuld.

's GRAVENHAGE den 13 december. Z. M. de Koning heeft gisteren ten 5½ ure in een plechtig gehoor ontvangen monseigneur *Septime Marie Vecchiotti*, apostolisch internuntius bij het Nederl. Hof. Monseigneur werd daartoe door 's Konings ceremoniemeester met eene hofkoets van het *Hotel Paulex* afgehaald en na afloop der plechtigheid derwaarts teruggebragt. — Bij Koninklijk besluit van den 2 dezer is aan jhr. mr. *W. J. Junius van Hemert*, gewezen procureur-generaal bij het provinciaal gerechtshof in Zuidholland, ten laste van den Staat, een pensioen verleend ten bedrage van f 2666 's jaars. — Dingsdag jl. heeft Z. Exc. de minister van Staat, de heer *Rochussen*, een groot diner gegeven, dat vereerd werd met de tegenwoordigheid van Z. K. H. den Hertog van Saksen Weimar en Hoogstedszels zoon, den hertog *Gustaaf*, en door vele andere aanzienlijken werd bijgewoond. — Naar men verneemt heeft de heer mr. *A. Broek*, uit aanmerking zijner vergeworperde jaren, een eervol ontslag verzocht uit den door hem bekleeden post van griffier bij den Hoogen Raad der Nederlanden. — De afdelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich heden ochtend ten 10 ure bezig gehouden met het onderzoek van het voorstel van den heer *van Hoëvell*, tot het houden eener enquête omtrent de aanbesteding der levering van muntplaatjes voor de koperen pasmunt voor Ned. Indië. Staten-Generaal. EERSTE KAMER. — Zitting van donderdag 13 december. De Voorzitter deelt mede, dat door de afdelingen benoemd zijn tot voorzitters en onder-voorzitters de heeren: 1ste afdeling van *Sasse van IJsselt* en *Borski*; 2de afd. *Insinger* en *Lotsy*; 3de afd. *van Swinderen* en *van Rijkvorst*, en 4de afd. *van Nispen van Pannerden* en *van Alyva van Pallands*. Van de Tweede Kamer zijn ontvangen de 15 gisteren door haar aangenomen wetsontwerpen, waaronder hoof-

stuk XI en XII der Staatsbegroting voor 1856. — De commissie van rapporteurs is gereed met haar algemeen verslag over het ontwerp van wet, houdende bepalingen omtrent den tijdelijken opslag van meel in entrepôt en andere bergplaatsen. — Drukken en ronddeelen; wordende de beraadslagingen over dit ontwerp bepaald op morgen ochtend ten 11 ure. De Vergadering wordt tot dien tijd gescheiden.

TWEDE KAMER. — Zitting van donderdag 13 december. De Voorzitter deelt mede dat door de afdelingen tot rapporteurs over het voorstel van den heer *van Hoëvell*, betreffende de muntplaatjes, benoemd zijn de heeren *Delprat*, *van Gollstein*, *Mackay*, *van Nispen van Sevenaer* en *Groen van Prinsterer*. — Daarna zijn de beraadslagingen aangevangen over het wetsontwerp tot aanvulling der wet van 1822 op het binnenlandsch gedistilleerd. Na langdurige algemeene beraadslagingen is art. 1 van het ontwerp zonder discussie aangenomen, art. 2 met 52 tegen 6 stemmen, en ook artt. 3 en 4, na verwerping met 40 tegen 17 stemmen van een amendement van den heer *Strens* op art. 3. De verdere beraadslagingen worden bepaald op morgen ochtend ten 11 ure.

ROTTERDAM den 13 december. Onder het voorzitterschap van den heer Burgemeester werd hier heden eene openbare vergadering van den Gemeenteraad gehouden, welke door 30 leden werd bijgewoond; afwezig waren de heeren *van der Dussen van Beetsingh*, *Blankenheim*, *Burger*, *Hoynck van Papendrecht* en *van Oord*.

Nadat de notulen der vorige vergadering gelezen en zonder aanmerkingen goedgekeurd waren, deelde de Voorzitter den uitslag mede der ll. dingsdag alhier gehouden verpachting van landerijen en voegde daaraan toe dat die uitslag gunstig mogt worden genoemd, dewijl hoogere sommen waren bedongen dan vroeger daarvoor werd betaald. — De Voorzitter noodigde daarop eenige leden uit, de commissie van onderzoek voor de vrijstellingen der nationale militie te willen uitmaken. — Alsnu deelde de Voorzitter mede dat de volgende stukken waren ingekomen:

1°, van Gedeputeerde Staten de mededeeling dat het Gemeentebestuur van Delft niet genegen is tot opheffing van het schultenveer tusschen Rotterdam en Delft. — Aangehouden tot aan de behandeling van het rapport van Burgemeester en Wethouders op het adres van schippers in gemeld veer. 2°, missives van de heeren *G. Mees Az.* en *P. K. Görlisz*, om te berigten dat zij de herbenoeming tot leden der plaatselijke schoolcommissie aannemen. — Voor kennisgeving aangenomen. 3°, van de commissie voor het Krankzinnigen Gesticht twee voordragten: a, tot benoeming van een lid der commissie in de plaats van den heer *A. T. van Casteel*, op welke voordragt geplaatst waren de heeren *A. T. van Casteel* en *R. Baelde*, en b, tot benoeming van een geneesheer voor het gesticht in de plaats van dr. *G. van Charante*, op welke voordragt waren geplaatst de heeren dr. *G. van Charante* en dr. *G. Vrolijk*. — Ter visie gelegd tot de volgende vergadering.

4°, van heeren regenten der instelling tot verpleging van Oudemannenhuis de begroting hunner administratie voor 1856. — Ter visie gelegd.

5°, een adres van den heer *D. Christie*, woonachtig te Fijenoord, houdende verzoek om van de gemeente te mogen koopen 1200 a 1400 vierkante ellen gronds aan het Tweede Nieuwewerk, ten einde daar eene werkplaats te maken tot het herstellen van stoombooten. — In handen gesteld van Burgemeester en Wethouders.

6°, het rapport van Burgemeester en Wethouders op het adres van schippers in het veer tusschen Rotterdam en Delft. Daar men meende dat het voornaamste bezwaar tegen het blijven bestaan van het veer gelegen was in de kosten welke zulks jaarlijks de stad berokkende, strekte de conclusie van het rapport om terug te komen op het vroeger besluit en aan het verlangen der schippers te voldoen door aan hen de schuiten tegen taxatie over te doen, waardoor ook zij voor het onderhoud zouden moeten zorgen, zoodat de stad alsdan geene kosten zou hebben; de verordening voor het veer, welke meer dan eene eeuw oud is, zou dan echter eene herziening vereischen, waartoe het Gemeentebestuur van Delft wel niet ongenegen zal wezen. — De heer *Blom* meende dat de Raad tot de opheffing van het veer besloten had, om daardoor ook hier het monopolie weg te nemen, en hij vroeg of nu volgens het voorstel alle vreemde concurrentie zou zijn uitgesloten. — De Voorzitter antwoordde dat het voorstel de strekking had in het belang der schippers terug te komen op het besluit tot opheffing van het veer en de zaak dan zoo te regelen dat zulks in het vervolg de gemeente geen geld meer kost. — De heer *Hubrecht* sloeg daarop voor, dit voorstel ter visie te leggen, waaroe na eenige woordenwisseling met 19 tegen 11 stemmen werd besloten.

En 7°, een voorstel van Burgemeester en Wethouders, om over te gaan tot de vervulling der betrekking tot nog toe door den heer *G. van Vollenhoven* bekleed, aan wien met 1 januarij aanstaande pensioen is toegelegd, doch den nieuwen titularis, in stede van *Manuensis* en boekhouder bij de gemeente-finantien, te noemen hoofd-ambtenaar bij de gemeente-secretarie, chef van de afdeling bureau van finantien; tevens werd ook voorgesteld de voorloopig voor dat doel op de begroting gebragte som van f 3300 definitief goed te keuren. — De heeren *Obreen*, *Beiz* en *Hubrecht* vonden bezwaar in dit voorstel; zij meenden dat men eerst met de werkzaamheden aan deze nieuwe betrekking verbonden bekend moest worden gemaakt alvorens men zijne goedkeuring kon hechten aan de bepaling van het traktement; de laatstgenoemde spreker verlangde dat het voorstel ter visie zou worden gelegd, terwijl de heer *Beiz* zijne verwondering te kennen gaf, dat nog niets bekend was omtrent de toegezegde reorganisatie van de bureaux der plaatselijke middelen. — De Voorzitter en de heer *J. van Vollenhoven* antwoordden dat omtrent die organisatie nog niets kon worden medegedeeld, doch dat er ruimschoots gelegenheid zou zijn tot plaatsing der ambtenaren die door de afschaffing der belasting op het gemaal zouden vrijkomen. Eene spoedige aanneming van het thans ingediende voorstel was echter allzins wenschelijk, daar de te benoemen ambtenaar de commissie van finantien behulpzaam moest wezen bij de verdere regeling der zaken van de nieuwe

directe belasting: — De heer Betz gaf zijne verwondering te kennen dat het voorstel niet vroeger was ingediend, want dit zoo dringend noodig was; hij maakte verder nog aanmerking op de hoogte bezoldiging en bleef zulks doen toen de Voorzitter gezegd had dat de bezoldiging dezelfde zouden blijven als thans, te weten: f 2000 voor den chef van het bureau en f 1300 voor een ander beambte. — De heeren J. van Vollenhoven en van Rijkvorsel voerden aan dat de bezoldiging niet te hoog zal zijn in verband met de werkzaamheden welke gevorderd zullen worden. Laatsgenoemde spreker zeide hierbij, dat de vroegere titularis te ruim bezoldigd was, ofschoon hij al zijne werkzaamheden niet deed, hetwelk de Gemeente-Ontvanger alsdan suppleerde in zijn eigen tijd, doch dat den nieuw te benoemen beambte veel meer werkzaamheden dan den vroegeren zullen worden opgedragen. Ten slotte zeide hij, dat Burgemeester en Wethouders thans als het ware met dit voorstel een votum van vertrouwen vroegen. — De heer Hubrecht begreep niet hoe hier sprake kon zijn van een votum van vertrouwen. — De heer P. van Vollenhoven zette uiteen dat dit zoogenaamde eenvoudige voorstel thans eerst was ingekomen ten gevolge der daarover gevoerde correspondentie tusschen Burgemeester en Wethouders en de commissie van finantien. — De heer van der Hoop wenschte uitgemaakt te zien, of het voorstel al dan niet ter visie gelegd zou worden. — Zulks gaf tot nieuwe discussie aanleiding, ten slotte waarvan met 20 tegen 10 stemmen werd bepaald het voorstel nu af te doen.

De heer Betz verlangde nu te weten welke werkzaamheden aan den te benoemen beambte zouden worden opgedragen. — De Voorzitter deed daarop de instructie voor dien ambtenaar voorlezen. — Na deze voorlezing zeide de heer Blom den Voorzitter dank voor de bereidwilligheid waarmee hij aan het verlangen van den heer Betz had voldaan, doch hij kon de vraag niet weerhouden, waarheen het zou leiden wanneer men steeds zoo in de details moest afdalen. Ook betreurde hij dat van een votum van vertrouwen gesproken was. Ten slotte verklaarde hij het voorstel te zullen aannemen. — De heer van Rijkvorsel zeide, dat nu wel gebleken zou zijn dat men met de nieuwe benoeming geene sinecure wilde daarstellen. — De heer Mees betuigde zijnen dank voor de bekomen inlichtingen, waardoor men beter over de zaak kon oordeelen. — De heer Betz betuigde zijn leedwezen over de zoo even door den heer Blom geuite woorden. Zijns oordeels was het de pligt tot de details af te dalen en geene bezoldigingen vast te stellen zonder bekend te zijn met de werkzaamheden welke de ambtenaren zouden moeten verrigten. Het gezegde zou hem dan ook niet weerhouden om in het vervolg op nieuw inlichtingen te vragen wanneer hij die noodig achtte. Eindelijk vroeg hij nog welke werkzaamheden nu voor den Gemeente-Ontvanger overig bleven. — De Voorzitter antwoordde dat zulks uit diens instructie kon blijken, waarbij de heeren van Rijkvorsel en J. van Vollenhoven nog voegden dat de Ontvanger door de nieuwe benoeming in niets zou worden gedechargeerd van hetgeen hem bij zijne instructie was opgedragen, terwijl de heer Ledeboer opmerkte dat de Ontvanger nog zoovele werkzaamheden overig heeft dat hij nog twee bedienden voor zijne eigene rekening behoeft. — De heer van der Hoop merkte op dat het nu rijpelijk te kunnen overwegen, doch daar besloten was dezelve nu af te doen zou hij tegen stemmen, en wel 10, omdat aan den nieuwen beambte werkzaamheden worden opgedragen welke tot den werkring van den Gemeente-Secretaris behooren, als het bijhouden van de staten der eigendommen van de gemeente, en 20, omdat het voorstel in strijd is met het besluit tot regeling van het maximum en minimum der bezoldigingen van de beambten ter secretarie. — De heer Blom zeide nog tot den heer Betz, dat men zijns inziens al te veel in de details kon afdalen. — Ten slotte werd het voorstel van Burgemeester en Wethouders aangenomen met 27 tegen 3 stemmen; tegen stemden de heeren Betz, Hubrecht en Obreen.

Daarna was aan de orde de behandeling der adressen van de heeren M. G. Groshans en P. M. C. Kok, houdende verzoek om benoemd te worden tot makelaars in assurantie. Tot stemming overgegaan zijnde, werd de heer M. G. Groshans benoemd met 21 tegen 5 stemmen, terwijl 4 blanco biljetten waren ingeleverd. Bij de stemming over het adres van den heer P. M. C. Kok verklaarden zich 13 stemmen tegen en 11 voor zijne benoeming, terwijl 6 blanco-biljetten waren ingeleverd, weshalve de heer Kok niet benoemd was.

Zonder beraadslaging werden vervolgens goedgekeurd de voorgedragen wijzigingen in de verordening regelende de invordering der belasting op de honden.

Wijders werd nog medegedeeld eene nieuwe redactie van de artt. 1 en 2 van de voorwaarden der verpachting van het uitbaggeren en schoonhouden der binnendijksche wateren enz.

Dewijl het beursuur daar was, werd de zitting hierop verdaagd tot heden avond ten half zeven ure.

De heden avond ten half zeven ure voortgezette zitting van den Gemeenteraad werd door 24 leden bijgewoond; afwezig waren de heeren van der Dussen van Beestingh, Blankenheim, de Bruyn, Burger, van der Hoop, Hogack van Papendrecht, van der Kun, van Oordt, van Reesema, Reuchlin en J. van Vollenhoven.

In de eerste plaats was aan de orde de voortzetting der beraadslagingen over de voorwaarden der verpachting van het uitbaggeren en schoonhouden van de binnendijksche wateringen, straatvegen en ophalen der asch en vuilnis enz. De verschillende artikelen werden achtereenvolgens, de meesten met eenige wijziging, goedgekeurd. De gevoerde beraadslagingen waren van weinig algemeen belang en alleen verdient vermelding eene vernieuwde woordenwisseling over het al of niet wenschelijke van het schrobden der straten met water; een vroeger ingeleverd amendement van den heer van Reesema, strekkende om te bepalen dat de pachter eenmaal 's weeks de straten met water zal moeten doen schoonmaken, werd echter niet ondersteund. Nadat al de artikelen waren goedgekeurd, uitte de heer Blom den wensch dat deze verpachting even goede vruchten voor onze stad zal opleveren als zulks te Antwerpen het geval is, waar dit eene bate van meer dan 95,000 francs aan de stad oplevert; hij hoopte dat aan de verpachting de meest

mogelijke publiciteit zal worden gegeven, aan welken wensch de Voorzitter zeide dat zou worden voldaan.

Vervolgens werd geruimen tijd eene zitting met gesloten deuren gehouden.

Na de hervatting der openbare vergadering werden de artikelen der verordening voor het Ziekenhuis voor aan syphilis lijdende vrouwen in overweging genomen en met kleine wijzigingen goedgekeurd; één artikel werd nog aangehouden.

De vergadering werd daarop ten ruim tien ure gesloten.

— Tusschen Brielle en Rotterdam zal, tot gemak voor den handel, een nieuwe grindweg gelegd worden, die over Pernis, Hoogvliet, Spijkenisse en Geervliet loopen en bij laatstgenoemde plaats zich aan den reeds bestaanden aansluiten zal. Tusschen Hoogvliet en Spijkenisse zal een pontveer gemaakt worden.

— Tot lid van den Gemeenteraad te Delft, ter vervanging van den heer L. H. Viruly van Keenenburg, is heden gebleken verkozen te zijn de heer W. A. J. J. grave van Bylands.

— Van Brouwershaven wordt den 13 dezer geschreven: Gisteren is alhier binnendoor van Hellevoetsluis gearriveerd Zr. Ms. kanonneerboot n.º 44, onder bevel van den luit. ter zee 1ste kl. Jonkh. H. P. Klerck, ten einde alhier voorloopig gestationeerd te blijven.

— Den 13 dezer promoveerde aan de Leydsche Hoogeschool de heer A. J. Hazenberg, van Leyden, in de regten, met theses.

— Eergisteren is aan de Utrechtsche Hoogeschool bevorderd tot doctor in de regten de heer B. G. Haverkamp Prins, van Landsmeer, met theses.

— Met den 21 dezer is op non-activiteit gebragt de kapitein ter zee Jonkh. P. G. J. de Haze Bomme, kommandant van het wachtschip te Vlissingen, en in zijne plaats als zoodanig benoemd de kapitein ter zee C. Noorduyt.

— Uit Blokzijl wordt gemeld, dat het ijs reeds de kracht en sterkte heeft bekomen, dat men van alle achtergelegen plaatsen op schaatsen en met geladen sleden, zelfs over diepe wateren, derwaarts komt.

— De nieuw benoemde hoogleeraar in de faculteit der letteren aan de hoogeschool te Groningen, dr. W. Hecker, zal den 20 dezer zijn professoraat aanvaarden met het houden eener redevoering in de Nederlandsche taal.

— Li. dingsdag is aan de Groningsche Hoogeschool tot doctor in de regten bevorderd de heer S. van Haarsma Buma, van Leeuwarden, na het verdedigen van quaestiones juris inaugurales.

— De kerkeraad der Hervormde gemeente te Daarlo, prov. Groningen, heeft tot predikant beroepen den heer H. G. Braam, th. dr. en kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Drenthe.

— De waterhoogte te Arnhem was den 12 dezer 0,83 el. De Rijnhoogte te Keulen was den 11 dezer 5 voet 1 duim Keulsch peil (5 voet 2 duim Rijnlandsch), en den 12 dezer 5 voet 1 duim Keulsch peil (5 voet 1½ duim Rijnlandsch).

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 13 December.
OVERLEDEN: J. L. van Erpen, 73 j. — F. van der Graaf, man van 82, overleden op 10 dezer, 73 j. — J. Boom, wed. J. W. van Erpen, 74 j. — J. C. Pieterman, man van 71, 73 j. — A. Willemse, man van 71, 73 j. — G. van Lange, 75 j. — Van E. van Almen, 48 j. — C. van Werdigen, 2 j. 4 m. — M. Knippenburg, wed. T. Hoogendam, 73 j. — P. Spaan, 2 d. — H. Steekelenburg, 2 j. 2 d.
BEVALLEN: J. M. Brendel, geb. van der Werven, 2. — J. van der Mey, geb. Rijnnoy, 2. — M. de Vries, geb. Jongmans, 2. — M. S. Geering, geb. Zwanenburg, 2.

Beetijdingen.

Nederland.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Twoe Anthony's*, J. F. Klomp, en *Jeannette*, T. Visser, beiden naar Batavia; *Rebecca*, J. Johnston, n. Glasgow, en *Three Brothers*, W. Hopkins, naar Maldstone.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *Vrouw Maria*, P. Collen-tour, naar Rouaan; *Zoemeeuw*, L. J. Tolner, naar Abbeville, en *Sibyl*, C. Nuttall, naar Jersey.

HELLEVOETSLUIS 13 dec. (W.) Gearriveerd *Amaranth*, Probst, v. Brouwershaven (per *Kinderdijk*); *Diana* (st.) en *Columbine* (st.) beiden van Londen (de laatste is van bovenrood terug- en op de reede gekomen), en *Pier Gebroeders*, Woudstra, v. Boston (Eng.), ligt bij Pampus, heeft heden beide ankers verloren, ligt nu voor een ligt anker, door eene boot volk daar aan boord gebragt en geleend van een schooner, genaamd *Allida*, mede aldaar liggende, inkomend. Nog ligt er eene brik, genaamd *Sophia*, kapit. Söderström. — Vertrokken *Admiral Van-Huyl* (st.) naar Havre.

BRIELLE 13 dec. (N. O. — W. Z. W.) Gearriveerd *Ocean Queen* (st.) en *Sea Gull* (st.) beiden van Hull; *Moselle* (st.) van Londen, en *Astrea*, Oldenburger, van Corunna (als bijlegger naar Amsterdam). — Vertrokken *Bordeaux* (st.) naar Havre.

MAASSLUIS 13 dec. Niets gepasseerd; de wind kompasrood. De stroom met drifft.

BROUWERSHAVEN 13 dec. (W.) Gearriveerd *Thames*, Frost, van Lynn naar Schiedam.

TEXEL 12 december. Vertrokken *Harlingen* (st.), *Flora* (st.) en *Magnet* (st.), alle drie naar Londen.

TEXEL 13 december. Binnengekomen *Catharina Geertruida*, Knaut, van Batavia, en *Audacious*, Thompson, van Yarmouth.

VLISSINGEN 11 december. Gearriveerd *Triston*, Bakker, en *Heerenveen*, Prins, beiden van Galatz, om order; — voor Antwerpen bestemd *Casferina*, Pulpetro, van Havana; *Oscar* v. Ricardo, de Arana, van Bilbao, en *Pieter Bontum*, Schaap, van Londen.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te TAMPICO vóór 30 oktober *Jacobus*, Borst, van Genoa (zou naar Carmen verzeilen om voor Genoa of Marseille te laden). — Te SMYRNA 28 nov. *Maria*, de Boer, van Amsterdam. — Te CUXHAVEN 12 dec. *Equator*, Huges, van Suriname naar Hamburg.

Te KONSTANTINOPOL 26 — 29 nov. *Trekvogel*, den Breems, van Londen, *Triest*, Hoveling, van Cardiff, *Catharina Syphens*, Menkema, van Newcastle, *Cornelliszoon*, van Hemert, en *Piet Hein*, Meijer, beiden van Galatz. — Te SEVILLA 9 nov. *Hoop*, Schut, van Hamburg; 12 dito *Bureau Veritas*, Rozenbeek, v. Gibraltar. — Te GENUA 1 december *Hazard*, Ketelaar, van Nizza.

UITGERKLAARD: Van VENETIE 5 dec. *Emille*, Heikema, en *Margaretha Arendina*, de Jonge, beiden naar Konstantinopel.

Te VENETIE werd den 5 december beladen het schip *Jürgen Brunchhorst*, kapit. Claussen, naar Amsterdam of Rotterdam.

GALATZ 11 december. Het schip *Emma*, kapit. de Boer, van Antwerpen herwaarts bestemd, is aan den mond van de Sullas gestrand en zal vermoedelijk weg zijn.

MALTA 5 december. De *Geertruida*, kapit. Steenveld, den 20 november van Ibraila alhier binnengekomen, was lek en had verstopte pompen.

GOTHENBURG 7 december. Het Ned. kofschip *Agnes Agatha*, kapit. B. J. Meider, met lading van Memel naar Rotterdam, is met zwaarte alhier binnengekomen. — De *Ceres*, kapit. R. Kluusens, v. Memel naar Galesborough, is op de buitende van Denemarksch

Lijla verongelukt, het volk daarbij omgekomen en de lading lijzuaad verloren.

NYBORG gepasseerd: 5 december *Berendina Huges*, Bekkering, van Lubeck naar Randers; 6 dito *Harmanna*, de Graaf, v. Horsens naar Koningsbergen, en *Janet*, Lauritzen, v. Bandholm n. Amsterdam.

Te HOLTENAU gearriveerd: 8 dec. *Hendrika Annegina*, de Boer, van Memel naar de Wezer; 9 dito *Allida Magrieta*, Meijer, van Skjelskjör naar de Maas, en *Hillegina Annegina*, de Vries, v. Memel naar Malta; 10 dito *Jacoba Gesina*, Schuur, van Kjeremünde naar Bremen.

Te CUXHAVEN binnengekomen 10 dec. *Emma Maria*, Sap, van Antwerpen naar Lubeck.

Engeland.

Te LONDEN gearriveerd 10 december *George*, de Grooth, van Dublin; 11 dito *Colonel Evans*, Harnden, van Rotterdam, *Ellza Thornton*, Maxwell, van Batavia, en *Twoe Zusters*, de Groot, v. Londen; — uitgeklaard 10 dec. *Henrietta Maria*, Bakker, naar Port Phillip, en *Jacob Signe*, Schut, n. Amsterdam. Te YARMOUTH 10 dec. *Fox*, King, van Rotterdam. Te HULL 9 dec. *Annegina*, Jonker, v. Sevilla. Te HARTLEPOOL 9 dec. *Robertus Hendrikus*, Mulder, van Rotterdam, en *Annie*, Jensen, van Schiedam. Te SUNDERLAND 10 dec. *Falcon*, Frost, *Rienzi*, Sinclair, *Shincliffe*, Copperthwaite, en *Harmonie*, Mulder, alle vier van het Nieuwe Diep. Te SHIELDS 8 dec. *Janije Ikona*, Ellis, van Amsterdam; 9 dito *Zoemeeuw*, Sikkema, van Antwerpen, en *Charon*, Jongebloed, van Amsterdam. Te PLYMOUTH 10 dec. *Jonge Kers*, Woudstra, en te BRISTOL 10 dec. *de Maas* (st.), beiden van Rotterdam. Van PAR vertrokken 8 dec. *Affance*, Johns, naar Rotterdam.

Te FALMOUTH binnengekomen 9 december *Margaretha Maria*, Leverstein, van Suriname naar Amsterdam. — Te PORTSMOUTH 10 dec. *Harmonie*, Visser, van Shields naar Konstantinopel, wegens ziekte van den schipper. — Te RAMSGATE 10 december *Endavour*, Cooper, van Pentewan naar Dordrecht.

Gepreaid:

Den 28 september, op 5 gr. 17 min. NB. en 17 gr. 10 min. WL., *Sonburg*, H. B. L. Evers, van Rotterdam naar Batavia; alles wel aan boord.

Den 29 september, op 4 gr. 3 min. NB. en 18 gr. 14 min. WL., *Beatriz*, E. Verschoor, van Swansea naar Shanghai; alles wel aan boord.

Den 19 oktober, op 10 gr. NB. en 29 gr. WL., *Valparaiso*, H. A. Ellerman, van Antwerpen naar Akab.

Den ... november, op 38 gr. NB., de Deensche schoener *Ann Helena*, kapitein Koopman, van Smyrna naar Douvres.

Door de *Bonheur*, kapitein Pommer, van Villanova te Antwerpen aangekomen: Den 18 november, op 47 gr. 23 min. NB. en 9 gr. 18 min. WL., de Ned. bark *Urania*, kapitein C. J. Stapert, van Amsterdam naar Suriname; alles wel aan boord. — Den 2 december, op de hoogte van Lezard, de Ned. schooner *Burger*, kapit. P. J. Barteise, van Newcastle naar Marseille.

Cargalijsien.

Rotterdam.

CALLAO, Laurens Koster, D. R. Kleve: 560 ton Guano, Mees en Moens.

BALTIMORE, Mississippi, J. E. Allen: 581 z. Rogge, 425 z. Quercitron en 50 vaatjes Meel, B. A. Mispelblom en Co.; 68 v. Tabak, 1 k. Monsters, 9991 st. Okahoofd- en 2500 st. Valdaigen, Kreglinger en Co.; 24 v. Tabak en 1 k. Monsters, Geb. Nottebohm; 50 vaatjes Meel, Bus en de Critter; 50 heele en 36 halve vaatj. Meel, Order. — Voor Amsterdam: 527 v. Tabak, 210 v. Tabak-stelen, 7 k. Monsters en 3 vaatj. Meel, Böniger Franch en Co.; 50 v. Tabak en 1 k. Monsters, van Beek en Jansz; 50 v. Tabak en 1 k. Monsters, Muller en Reesce.

TRIESTE, de Gier, L. J. Dik: 360 b. Sumak en 2 v. Kruid-bessen, F. A. Voigt en Co.; 57 b. Sumak en 22 v. Gom, J. H. Claus en J. Raulino; 5 v. Tartari-Kalk, Koch en Vlierboom; 17 k. Maraschino, 2 k. Steenolie, 1 p. Saxax en 8 b. Laurier, L. Majer en Co.; 72 v. Rosijnen, L. Hoyack en Co., te Amsterdam; 2 k. Maraschino, VV. van Kempen, te Amst.; 2 vaatj. Vermiljoen, VV. Hoffman, te Amst.; 4 k. Drop, A. T. Sölling en Co.; 1 v. Galnoten, 5 b. Mosterdzaad, 2 v. Ossa Sepia en 1 b. Kruiden, S. A. le Viro en Co.; 11 b. Vvol, Muller en Reesce, te Amst.; 100 z. Sumak, C. Hemmann en Co.; 8 z. Laurier, 1 k. Steenolie en 1 v. Persikpitten, van Enst en Dijk, te Amst.; 2 b. Senebladen, 2 k. en 1 v. Gom, 2 v. Laurier en 1 k. Essence, Merrem en Co.; 10 k. Sukade, M. Retemeyer en Co.; 4 k. Glaskorallen, 2 b. Senebladen, 6 k. Maraschino, 34 v. en 1 b. Galnoten, 50 k. Loodwit, 1508 dozen Rosijn, 60 z. Sumak, 1 k. Olie, 1 k. Steenolie, 8 b. Laurier, 44 v. Gom en 13 v. Salpeter, Order. MEM, Irene, T. J. Anthonissen: 50½ last Rogge en 100 Matten, L. Hoyack en Co.

Schiedam.

NEV-YORK, Oceano, H. C. Springer: 8271 54/56 bushels Rogge, 1200 stuks Pijpdegen en 168 stuks Matten, C. F. Ris; 240 v. Meel en 54 b. Katoen, Order.

LYNN, Lydia, T. Kemp: 1040½ quarters Gerst, L. Hoyack en Co.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA, SAMARANG en SOERABAJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelfde uitmunten is ingerigt, het nieuw, extra op de zeilige gebouwd, gekopert Nederl. Barkschip *Twoe Cornelissen*, kapitein J. C. Kraja, voerende eenen getaxamineerden Schoepdoctor. Adres ten kantoren van Kuyper, van Dam en Smoor en Hudig en Blokhuyzen.

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelfde uitmunten is ingerigt, het extra snelleilend Nederl. gekopert Barkschip *Kaap Hoorn*, Kapitein W. C. Kuyk. Adres bij Kuyper, van Dam en Smoor en Hudig en Blokhuyzen.

BATAVIA en SAMARANG, het nieuw gebouwd, gekopert Nederl. Barkschip *Maarten van Rossum*, kapit. G. F. Rijken, groot 400 Lasten, hebbende bijzonder ruime inrigtingen voor Passagiers en voerende eenen getaxamineerden Schoepdoctor. Adres bij de Reeders de Heeren van Oversee en Co., en bij de Cargadoors P. A. van Es en Co., te Rotterdam.

BELFAST, het Nederl. Kofschip *Catharina Jantina*, kapitein H. J. Potjer. Adres bij Kuyper, van Dam en Smoor.

GOTHENBURG, het Zweedsch Schoenerschip *Anna Sophia*, kapit. O. E. Juncker. Adres bij Kuyper, van Dam en Smoor.

KAAP DE GORDE HOOP, mede voor Passagiers, waartoe hetzelfde uitmunten is ingerigt, het extra snelleilend gekopert Nederlandsch Brikship *Jan van Galen*, kapit. P. H. de Boer. Adres ten kantoren van Kuyper, van Dam en Smoor en Hudig en Blokhuyzen.

KONSTANTINOPOL, het snelleilend Nederlandsch Schoenerschip *Augusta*, kapit. H. E. Rabs. Adres bij Kuyper, van Dam en Smoor.

LIVORNO, het Nederlandsch Schooner-Galjoetschip *Libra*, kapitein S. G. Oostra. Adres bij Kuyper, van Dam en Smoor.

NEV-YORK, het extra snelleilend Nederl. gekopert driemaas Klipper-Schoenerschip *Vrede*, kapit. P. van Rijn. Adres bij Kuyper, van Dam en Smoor en Wambereis en Crooswijk.

Beursberigten.

LONDEN den 13 December.

De 3 pc. Geconsolideerden 88½ a 1/2. Ruiland 5 pc. 89; idem 4½ pc. 89½. Spanje 1½ pc. 20½ a 1/2; dito Buiteni. 3 pc. 89½ a 1/2; dito Cert. 4½ a 1/2; dito Passiv 7½. Mexico 3 pc. 19½ a 1/2. Peru 4½ pc. 75; dito N. Y. 87½. Ecuador 5½ a 1/2; dito nieuwe 15; Land Warrants 2½. Gresham Uitg. 6½ a 1/2. Holland 2½ pc. 63½.

WIEN den 13 December.

Nationale Metalliek, 5 pc., 77½. Metalliek, 5 pc., 74½. Wiscel Londen f 10. 46; dito Paris 128½. Zilver f 11½.

ANTWERPEN den 13 December.

Spanje 1½ pc. 19½; dito Buiteni. 3 pc. 89½. Metali. 5 pc. 89½.

Table with 4 columns: Location, Item, Price, and Unit. Includes sections for 'AMSTERDAM den 13 December', 'Rotterdam den 13 December', and 'Londen den 13 December'.

Table with 4 columns: Location, Item, Price, and Unit. Includes sections for 'AMSTERDAM den 13 December', 'Rotterdam den 13 December', and 'Londen den 13 December'.

Table with 4 columns: Location, Item, Price, and Unit. Includes sections for 'AMSTERDAM den 13 December', 'Rotterdam den 13 December', and 'Londen den 13 December'.

Table with 4 columns: Location, Item, Price, and Unit. Includes sections for 'AMSTERDAM den 13 December', 'Rotterdam den 13 December', and 'Londen den 13 December'.

Table with 4 columns: Location, Item, Price, and Unit. Includes sections for 'AMSTERDAM den 13 December', 'Rotterdam den 13 December', and 'Londen den 13 December'.

Table with 4 columns: Location, Item, Price, and Unit. Includes sections for 'AMSTERDAM den 13 December', 'Rotterdam den 13 December', and 'Londen den 13 December'.

Table with 4 columns: Location, Item, Price, and Unit. Includes sections for 'AMSTERDAM den 13 December', 'Rotterdam den 13 December', and 'Londen den 13 December'.

Table with 4 columns: Location, Item, Price, and Unit. Includes sections for 'AMSTERDAM den 13 December', 'Rotterdam den 13 December', and 'Londen den 13 December'.

Table with 4 columns: Location, Item, Price, and Unit. Includes sections for 'AMSTERDAM den 13 December', 'Rotterdam den 13 December', and 'Londen den 13 December'.

Table with 4 columns: Location, Item, Price, and Unit. Includes sections for 'AMSTERDAM den 13 December', 'Rotterdam den 13 December', and 'Londen den 13 December'.

penige afdoeningen voor cons. plaats gehad a 63/ voor bruine Lompen. — RIJST daauwer. — Van PEPER werden heden 55 b. Afrikaansche Poot a 75/ per cwt. verhandeld. — VRUCHTEN. Mooi Valencia Rosijn bedroeg 7000 emmen, doch geringe kwaliteiten zijn gedaald. Sultana Rosijn kalm op 67/ a 70/.

LIVERPOOL den 11 December. KATOEN is sedert vrijdag M. 3 d. gezeten de markt is vrij levendig. De omzettingen van gisteren bedroegen 12,000 b., waaraan 1000 b. Amerik. voor uitvoer op 1000 b. Amerik. benevens 2000 b. Suratte voor specul. Heden vonden 12,000 b. tot vorige prijzen meermalen.

AMSTERDAM den 13 December. De handel was beest over dat algemeen weinig belangrijk. Van Geraam. SUKKER wonden ca. 50,000 k. Crashed tot lagere prijzen nemers. — GRANEN iets fomer. Van Tarwe werden 1200 hect. blank Zeelandsche van 11. 22 tot 22 1/2 per 80 k. omgezet.

Advertentien. Voor de veelvuldige bewijzen van deslegging, onderpooten bij her overlijden van mijnen Echtgenoot WILLEM DE GRAAFF, betuig ik, ook namens mijne wederzijdsche Betrekkingen, den welmeenendsten dank, en blijf ik de Broedhakkers-Affaire voortdurend bij mijne geëerde Begunstigers aanbevelen.

Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 75 jaren, tot diepe droefheid zijner Echtgenoot, Kinderen en Kleinkinderen, de Wel Ed. geboren Heer GERRIT DUURING, in leven Lid van Gedeputeerde Staten der provincie Utrecht.

CIBARIA SALUBERRIMA EN PLAATS VAN Revalenta Arabica. Het is juist heden, 14 December 1855, één jaar geleden dat de Cibaria algemeen verkrijgbaar gesteld werd, en wat is het aanzijn van één jaar te noemen, van iets, dat tegen iets anders overstaat, dat jaren lang bestaan en een burgerrecht verkregen heeft?

Dankbaar voor de goede ontvangst, die de Cibaria in dit eerste jaar te beurt viel, bevestigt zij zich bij voortdurend aan voor alle jonge Kinderen en zwakke of ongesteelde Menschen, waarvoor zij, door hare verzachtende, versterkende en in een woord heilzame eigenschappen, het beste en doelmatigste Voedsel is.

Zij wordt afgeleverd bij A. Ned. Pond voor f 12 en in Blikken Bussen, inhoudende 12 1/2, 25 en 50 Ned. Looden, voor 45 Cents, 50 Cents en f 1. 50. De Prima voor 75 Cents, f 1. 40 en f 2. 50 bij de volgende Heeren: Te Delft, A. Zeldere; Dordrecht, A. J. v. d. Ven; Gorinchem, P. J. B. Schuitze; Leyden, J. J. Brandhoff; Lisselmon; Rotterdam, F. H. L. Broeders; Oppert; Schiedam, A. J. v. d. Schaak Jacz., in de andere Steden in de bekende Depots en te 's Gravenhage aan het Magazijn, bij den Fabrikant J. A. VAN WIJK.

Echte Amerikaansche OVERSCHOENEN, MANS..... per Paar f 2. 00. VROUWEN..... " " 1. 00. KINDEREN..... " " 0. 75. Per Kist geniet men een behoorlijk Rabat bij A. L. L. & Co. Westnieuwland, 4, 74.

* Het BESTUUR der Zangschool van Aankomende Onderwijzers te Rotterdam noodigt hierbij uit de LEDEN van de Algemeene Onderwijzers-Vereeniging in het 8ste Schooldistrict van Zuidholland, tot het BIJWONEN van het EXAMEN der School, hetwelk voor dit jaar bepaald is op Zaterdag den 15 December, des avonds ten 7 ure, in het Locaal van het Departement Rotterdam der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

Rotterdam. Namens het Bestuur voorn., 14 December 1855. M. GOUKA, Secretaris.

Rotterdamsche Schouwburg.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONKELISTEN ONDER DIRECTIE VAN B. REEDER & VALOIS.

(N.º 10 van het Abonnement.) ZATURDAG 16 DECEMBER 1855:

DE GEVANGENIS.

Bijspel in 4 bedrijven, naar het Hoogduitsch van Dr. Roderich Benedis, Schrijver van Mathilda, de Koopman enz.), door B. L. (nooit in het Nederduitsch vertoond.) Dokter Hagen, de Heer A. Peters (als Gast). Daarna: ALLE GORDEREN GEMEEN, vrolijke Vandeville in 1 bedrijf, naar het Fransch.

Aanvang ten Zes ure. Balcon..... f 2. 10. Parterre..... f 1. 20. Loges..... 1. 50. Galerij..... 0. 50.

Plaatsen zijn te bespreken van des morgens 10 tot des namiddags 3 ure, a 10 cent extra voor elke plaats.

Des avonds ten half negen ure zijn aan het Bureau Kaarten te bekomen tegen halven Entree-prijs.

Bij de Boekhandelaren GEBROEDERS BELINFANTE, te 's Gravenhage, ziet het licht:

I. ALPHABETISCHE NAAMLIJST van al de GEMEENTEN enz. in het Koninkrijk der Nederlanden, met aanwijzing der Arrondissementen en Kantons, waartoe ieder derzelve behoort; door M. E. Erdman, Commis bij het Departement van Justitie..... Prijs f 1. 50.

II. Ph. J. Bacheme, over een NEDERLANDSCHE HYPOTHEEKBANK..... Prijs f 1. 20.

III. ONTWERP VAN WET op de Zamenstelling der REGTERLIJKE MAGT en het BELEID DER JUSTITIE, en ONTWERP, houdende Vereenvoudiging in het Beleid der Justitie en in het WETBOEK VAN BURGERLIJKE REGTSVORDERING, met de Memoriën van Toelichting op de beide ontwerpen..... Prijs f 0. 50.

IV. DE HOOGHE RAAD DER NEDERLANDEN in het Nieuwe ONTWERP VAN WET OP DE REGTERLIJKE ORGANISATIE; door een Advokaat bij de Gedeputeerde Staten van Rotterdam..... Prijs f 0. 25.

V. D. Bomhoff Hs., Nieuw GROOT WOORDEN-BOEK DER NEDERLANDSCHE TAAL, waarin alle gebruikelijke Woorden opgenomen, hunne verschillende beteekenissen verklaard, en, waar zulks noodig is, met voorbeelden gestaafd zijn; volgens de laatste en beste bronnen bewerkt; 18de Aflevering..... Prijs per Afl. f 0. 60.

VI. NIEUW NEDERLANDSCH TAALMAGAZIJN, Tijdschrift voor de werkdadige beoefening, vergelijking en veredeling onzer Moedertaal, door L. A. Te Winkel; derde jaargang, n.º 3. Prijs per jaargang van vier Nummers..... f 2. 50.

VII. Dit Nummer bevat onder anderen het volgende: L. A. Te Winkel, Over den oorsprong en de betekenis van het woord Kien-schaar. Over het wezen der voornaamwoorden. Over het woord Brulof.

P. H. Buser, Nog iets over een ondersteld Germanismus. Scholten, Liero-Koenperdroad.

VIII. TIJDSCHRIFT voor WETENSCHAPPELIJKE PHARMACIE, benevens MEDEDEELINGEN over Chemie, Pharmacie en Pharmacognosie, van het Planten-, Dieren- en Delfstofrijk Rijk; geredigeerd door P. J. Haaxman; Tweede serie, 2de jaargang, n.º 12. Prijs per jaargang..... f 4. 50.

Dit Tijdschrift heeft in den nu afgeleopen jaargang niet minder dan in de vroegere aan zijne roeping voldaan. De afgeleopen jaargang heeft zich, meer dan vroeger, door de opname van vele oorspronkelijke Artikelen doen kenmerken, en zij bij voortdurend het Pharmaceutisch Publiek aanbevolen.

NB. De Uitgevers zijn door aankoop Eigenaars geworden van de Erass serie (1-5 jaargangen). Vroegere prijs f 22. 50. Zij bieden dit Stel aan voor f 6., afzonderlijke jaargangen a f 1. 50. P. J. Haaxman, Handwoordenboekje voor Vervalschingen, vroeger f 1. 50, thans f 1.

* Door den Boekhandelaar P. C. MOOG, Hoofdsteeq alhier, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld: DE ZALIGHEID is in GEEN' ANDER! AFSCHIEDSREDE, over HAND. IV: 12a, uitgesproken te Rotterdam, den 2den December, DOOR J. J. PRINS. Prijs 40 Cents.